

Innst. S. nr. 248

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

St.prp. nr. 69 (2002-2003)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om tilsagn om statstilskudd til Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune til delfinansiering av driftsutgifter ved gjennomføring av det europeiske kulturhovedstadsåret

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innledning

Kultur- og kirkedepartementet har mottatt søknad fra Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune 17. februar d.å. med anmodning om at det blir sendt søknad til Den europeiske union om status som europeisk kulturhovedstad for Stavanger-regionen i år 2008. Etter vurdering av søknaden og ønskeligheten av å fortsette og utdype det kulturelle samarbeidet med Europa, går Regjeringen inn for å søke EU om at Stavanger-regionen blir tildelt status som europeisk kulturhovedstad i år 2008. Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune har søkt om et statlig tilskudd til delfinansiering av driftsutgiftene i kulturhovedstadsåret dersom Stavanger-regionen tildeles status som europeisk kulturhovedstad. Denne proposisjonen foreslår at det gis tilsagn om et slikt ekstraordinært statlig driftstilskudd.

KULTURHOVEDSTADSPROGRAMMET

Europeiske kulturhovedsteder er et program under EUs kulturprogram, Kultur 2000. Etter avgjørelse i Rådet gis, etter nærmere regler, en europeisk by status som europeisk kulturhovedstad for et gitt år. Statusen er ventet å gi både kulturell og økonomisk gevinst for byen og for landet som helhet, samtidig som den bidrar til å styrke forståelsen av en felles europeisk kulturtra-

disjon. Programmet er åpent også for land utenfor EU. Bergen fikk status som europeisk kulturby sammen med åtte andre byer i 2000. De to siste årene er det blitt utpekt to byer per år.

KULTURELLE VURDERINGER

Stavanger-regionen har lenge vært et møtested både for hjemlige tradisjoner og fremmede impulser. Kontakten med de britiske øyene, kontinentet og mot landene rundt Østersjøen har vært tett og omfattende. Stavanger-regionen har opplevd en kulturell oppblomstring de senere år, både gjennom internasjonalisering av regionen og gjennom tilvekst av nye kunstneriske produksjonsmiljøer.

Status som kulturhovedstad vil kunne ha stor positiv betydning for norsk kultur- og næringsliv. Stavanger og regionen ser det som viktig at søknaden avspeiler de nasjonale prioriteringer og Norges internasjonale interesser innenfor kultursektoren. Statusen som europeisk kulturhovedstad vil bety et løft for hele det norske kulturlivet.

ØKONOMISKE VURDERINGER

Stavanger kommune har i brev av 3. mars d.å. til Kultur- og kirkedepartementet lagt frem et budsjett for arrangementet som europeisk kulturhovedstad på samlet 300 mill. kroner. Av dette vil de tre regionale partene - Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune - i henhold til fattede politiske vedtak dekke 100 mill. kroner. Private tilskuddsparter og egeninntekter forutsettes å dekke 100 mill. kroner, og det søkes om 100 mill. kroner i statlig tilskudd. Dersom man ikke klarer å skaffe hele dette beløpet, vil aktiviteten i prosjektet reduseres tilsvarende. Det fremgår av vedtak at det ikke vil bli søkt om ekstra støtte fra staten for å dekke inn eventuelle mindreinntekter.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Eli Sollied Øveraas, ser positivt på initiativet om å søke europeisk kulturhovedstadsstatus for Stavanger i 2008. Flertallet vil peke på at et arrangement som dette vil representere et meget betydelig løft fra offentlige myndigheter, private bidragsytere og, ikke minst kulturlivet selv. Flertallet understreker viktigheten av at prosjektet allerede i søknadsfasen blir lagt an på en måte som inkluderer kulturmiljøer fra hele landet. Stavanger som fremtidig europeisk kulturhovedstad må bli en kulturell utskipningshavn for hele Norge. Flertallet ser også positivt på det regionale samarbeid som ligger til grunn for prosjektet. Stavanger og Sandnes kommuner, sammen med Rogaland fylkeskommune, viser gjennom dette initiativet betydelig vilje til satsing.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, ser ikke at det skal være en prioritert statlig oppgave å bruke midler for at Stavanger og Sandnes kommuner og Rogaland fylkeskommune skal søke om status som europeisk kulturhovedstad. Disse medlemmer anerkjenner de lange kulturelle tradisjoner som Stavanger-regionen representerer og håper at disse tradisjoner kan videreføres og videreutvikles. Det er allikevel ganske klart at status som kulturhovedstad kan virke mot slike gode hensikter. I likhet med andre

store offentlige "satsninger" viser det seg at det arbeid og de midler som legges ned i arbeidet med å bli kulturhovedstad og gjennomføre de aktiviteter som planlegges, ofte ikke gir den ønskede effekten.

Disse medlemmer merker seg at gjennomføringen av Bergen som europeisk kulturhovedstad belyste en rekke uheldige forhold. Det viktigste var at det kulturelle løft som skulle ha kommet, ikke svarte til forventningene eller innsatsen. Man bør stille seg kritisk til at offentlige midler brukes til å arrangere "folkefest", når det er en lang rekke offentlige primæroppgaver som mangler penger. Disse medlemmer vil også stille spørsmål ved de regnskaper som i etterkant hevder at prosjektet for Bergen viste balanse. Det er sannsynlig at mange utgifter ikke er tatt med, slik som opprusting av gater, offentlige plasser og bygg. Mange slike utgifter er gjennomført "under dekke" av å være nødvendig for gjennomføringen av prosjektet, uten å medtas i regnskapet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet gir tilsagn til Stavanger og Sandnes kommuner samt Rogaland fylkeskommune om et statstilskudd på inntil en tredjedel av driftsutgiftene ved gjennomføring av det europeiske kulturhovedstadsåret, dersom Stavanger-regionen tildeles status som europeisk kulturhovedstad i år 2008. Støtten er begrenset oppad til 100 mill. kroner og fordeles over årene 2006-2008.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 10. juni 2003

Sonja Irene Sjøli
leder

Olemic Thommessen
ordfører